

МАЛКИ ЖЕНИ

LITTLE WOMEN

Louisa May Alcott, 1868.

© Евелина Пенева, *превод от английски*

© Фиделия Косева, *дизайнер на корицата*

© Сиела Норма АД

София • 2020

ISBN: 978-954-28-3239-3

Луиза Мей Олкът

Малки
жени

Превод от английски:

Евелина Пенева

Глава първа

ПИЛИГРИМИТЕ ПОЕМАТ НА ПЪТ

Никаква Коледа няма да е без подаръци – недоволно измърмори легналата на килимчето Джо.

– Ужасно е да си беден! – сведе поглед към старата си рокля и въздъхна Мег.

– Не е честно едни момичета да имат купища красиви вещи, а други да си нямат нищичко – огорчено подсмръкна малката Ейми.

– Имаме си мама и татко, имаме и една друга – ободри ги Бет от своето кътче.

От ведрите думи на Бет четирите личица, върху които играеха отблясъците от огъня, просветляха, но отново помръкнаха, щом Джо тъжно добави:

– Татко не е с нас и дълго време ще отсъства.

Не каза „сигурно няма и да се върне“, но всяко от момичетата си го помисли, после мислите им литнаха към баща им, който беше далеч на бойното поле.

Мълчанието се проточи цяла минута, а когато накрая Мег заговори, предишното ѝ недоволство беше изчезнало:

– Знаете, че майка предложи тази Коледа да няма подаръци, защото зимата ще е тежка и според нея не бива да харчим с лека ръка за забавление, щом нашите мъже понасят какви ли не изпитания в армията. Ако не друго, можем да пожертваме по нещичко с радост. Само дето на мен май няма да ми е много лесно да го направя – Мег

поклати глава, замислена за красивите вещи, които ѝ се искаше да има.

– Малкото пари, които имаме за харчене, няма да са от голяма полза, така мисля аз. Всяка има по долар, надали армията ще види голяма полза, ако го дарим. Съгласна съм да не очаквам подаръци от майка или от вас, но ми се ще да си купя „Русалка и Синтрам“¹. Откога чакам! – рече Джо, тя си беше книжен плъх.

– Аз исках да си купя нови партитури – призна Бет и въздъхна толкова тихо, че само метлата за камината и дръжката на чайника я чува.

– Ще си купя хубави моливи за рисуване, наистина ми трябват – рече и отсече Ейми.

– Майка нищо не каза за нашите пари и се съмнявам, че ще поиска да дарим всичките. Всяка от нас да си купи каквото си избере, и ние заслужаваме малко радост. Колко работихме, за да ги спечелим тези пари – на висок глас размишляваше Джо и по мъжки оглеждаше обувките си.

– Аз ли не знам! По цял ден уча онези непоносими дечурлига, докато искам само да съм си у дома и да се занимавам с приятни неща – отново се заоплаква Мег.

– Не знаете и половината от това, което на мен ми се налага да понасям – обади се Джо. – Как ще ви е на вас да сте затворени с часове с кисела, взискателна възрастна дама, която постоянно ви пришпорва, вечно е недоволна и така ви тормози, че ви иде или да се спасите през прозореца, или да ревнете?

¹ Произведения на немския писател, представител на романтизма, Фридрих дьо ла Мот-Фуке (1777 – 1843). В новелата „Русалка“ воден дух се омъжва за принц, за да получи душа. Новелата е в основата на приказката на Х. Кр. Андерсен „Малката русалка“. „Синтрам“ е алегорична история за странстванията на един рицар. – Бел. прев.

– Не е хубаво да се оплаквам, но според мен няма по-лоши задължения на света от миенето на съдове и чистенето. Потискат ме и правят пръстите ми непохватни, после не мога да свиря на пианото – Бет погледна към загрубелите си ръце с въздишка, която този път всички чуха.

– Аз страдам най-много от всички – извиси глас Ейми, – защото на вас не ви се налага да ходите на училище с нахални момичета, които ви тормозят, щом не си знаете уроците, присмиват се на роклите ви и надписват с лоши думи баща ви, защото не е богат, и ви обиждат, понеже носът ви не е красив.

– Май искаше да кажеш, че го описват с лоши думи, а не го надписват, все едно татко е буркан туршия – през смях я поправи Джо.

– Знам какво искам да кажа, не бива да си язвителна. Добре е да внимаваме с изказа си и да развиваме богатството на речника си – отвърна ѝ с достойнство Ейми.

– Не се заяждайте една с друга, момичета. Джо, не ти ли се иска да бяхме богати, както преди татко да изгуби парите си? Майчице мила! Колко щастливи и добри щяхме да бъдем, ако няхмахме никакви грижи! – Мег потъна в съжаления по миналото. Тя си спомняше по-добрите времена.

– Онзи ден каза, че сме много по-щастливи от децата на семейство Кинг, които все се карат и притесняват заради пари.

– Така казах, Бет. И така мисля. На нас наистина ни се налага да работим, но и пада голяма веселба, доста шура банда сме, както би се изразила Джо.

– Джо наистина си позволява да се изразява твърде нехайно! – Ейми погледна с укор към източената фигура, разположила се на килимчето.

Джо на мига се надигна и седна. Бръкна в джобовите и си заподсвирква.

– Недей, Джо. Така правят момчетата!

– Точно затова си подсвирквам.

– Не понасям недодяланите мъжкарани!

– А аз не понасям превземките на префърцунените момиченца!

– Птиченцата в мъничките им гнезда са съгласни – пропя с такова смешно изражение миролюбивата Бет, че раздразнението на двете ѝ сестри се разсея, разсмяха се и за известно време заяждането спря.

– Момичета, и двете имате вина – започна да ги поучава Мег като най-голяма. – Джозефин, вече си на достатъчно години, време е да изоставиш хлапашките си номера и да внимаваш за поведението си. Докато беше по-малка, нямаше чак такова значение, но сега си висока млада дама, която си вдига косата на кок и не бива да го забравяш.

– Никаква дама не съм! И щом вдигането на косата на кок ме превръща в такава, ще я нося на две опашки чак докато не стана на двасет – възмути се Джо, издърпа мрежичката и разтърси буйната си кестенява коса. – Вбесявам се, като си помисля, че трябва да порасна и да се превърна в „госпожица Марч“, да нося дълги рокли и да си придавам фасони! Достатъчно лошо е, че съм момиче. На мен ми харесват игрите на момчетата, заниманията им и начинът, по който се държат! Жалко, че не съм момче, и това си е. Сега положението дори е още по-лошо, защото умирам от желание да отида при

² Цитат от „Обичта между братя и сестри“ на английския богослов Айзък Уотс (1674 – 1748), чиито химни се изпълняват и до днес на различни езици. – Бел. прев.

татко и да воювам рамо до рамо с него. Само че мога единствено да си кротувам въщици и да плета плетки като някоя пипкава старица!

Джо развя чорапа във войнишко синьо с такъв плам, че иглите задрънчаха като кастанети, а кълбото ѝ се изтъркаля до другия край на стаята.

– Горката Джо! Жалко наистина, но нищо не може да се направи. Можеш само да носиш име на момче и да си като наш брат, налага се да се примириш – заключи Бет и погали рошавата глава на сестра си с ръка, на чиято милувка никакво миене на чинии и чистене на прах не можеха да отнемат нежността.

– Ами ти, Ейми – продължи Мег, – засега си само капризна и превзета. Държанието ти се възприема като забавно, но ако не положиш усилия, с времето ще станеш суетна малка гъска. Обноските и изисканият начин, по който говориш, когато не се правиш на изтънчена, ми харесват. Но абсурдният начин, по който използваш думите, е точно толкова лош, колкото и хлапашкият изказ на Джо.

– Ако Джо е мъжкарана, а Ейми е гъска, тогава аз каква съм, моля? – поиска да научи Бет, готова да понесе своя дял от назидателната реч.

– Ти си нашето мило момиче – отговори с обич Мег и никоя от сестрите ѝ не възрази, защото „Мишлето“ беше любимка на цялото семейство.

Младите читатели ще искат да знаят „как изглеждат момичетата“, затова ще отделим малко време и ще опишем накратко четирите сестри, които седяха и плетяха в настъпващата декемврийска вечер, докато навън снегът тихо се сипеше и огънят весело прашеше. Стаята беше уютна, макар и с избелял килим и обикновени мебели,

защото една-две хубави картини красяха стените, в нишите имаше книги, на прозорците цъфтяха хризантеми и кукуряк и цареше домашен покой.

Най-голямата от четирите сестри, шестнайсетгодишната Мег, беше красавица, закръглена, светла, с огромни очи и буйна, копринено нежна кестенява коса. Имаше красиво оформена уста и ръце, с чиято белота се гордееше и на която много държеше. Петнайсетгодишната Джо беше твърде висока, слаба, тъмнокоса и напомняше на жребче, защото май никога не знаеше какво да прави с дългите си ръце и крака. Устата ѝ издаваше решителен характер, имаше смешен нос и проникателни сиви очи, които нищо не пропускаха и гледаха ту гневно, ту развеселено, ту замислено. Дългата ѝ гъста коса беше единственият ѝ повод за гордост, но тази коса обикновено беше укротена в мрежичка, за да не ѝ пречи. Джо имаше заоблени рамене, големи ръце и стъпала, към облеклото си нехаеше и излъчваше объркаността на момиче, което за негово неудоволствие твърде бързо се превръща в жена. Елизабет, която всички наричаха Бет, беше румено, светлооко тринайсетгодишно момиче с права коса и плахи обноски, гласчето ѝ почти не се чуваше и изражението ѝ рядко биваше друго освен спокойно. Баща ѝ я наричаше „Малката госпожица Спокойствие“, което чудесно ѝ подходеше, защото май живееше в свой щастлив свят, от който излизаше единствено заради малцината, на които се доверяваше и обичаше. Най-малката, Ейми, беше най-важната от всички, или поне тя така си мислеше. Ейми приличаше на снежна принцеса със светлия си тен, сини очи и руса коса, чиито къдрици падаха по раменете ѝ. Имаше стройна осанка и винаги се държеше като млада дама, която е изключително внимателна в

поведението си. А какви бяха по природа четирите сестри читателите сами ще отсъдят.

Часовникът удари шест. Бет помете камината и постави близо до огъня чифт пантофи, за да се затоплят. По един или друг начин видът на старите пантофи действаше благотворно на момичетата, защото те означаваха, че майка им се прибира и всички с радост се приготвиха да я посрещнат. Мег сложи край на поученията и запали лампата. Ейми освободи креслото, без да я подканват. Джо забрави умората си и стана, за да приближи пантофите до огъня.

– Доста са поизносени. На мама ѝ трябва нов чифт.

– Мислех си с моя долар да ѝ купя пантофи – призна Бет.

– Не, аз ще ѝ купя! – извика Ейми.

Мег подхвана:

– Аз съм най-голямата...

Джо обаче не ѝ позволи до довърши, прекъсна я решително:

– Аз съм мъжът в семейството, когато татко го няма, и аз ще осигуря пантофите, защото той ми поръча да се грижа за мама в негово отсъствие.

– Знаете ли какво ще направим – намеси се Бет, – всяка от нас ще вземе коледен подарък за мама, а не за себе си.

– Само на теб може да хрумне подобна идея? Какво ще ѝ вземем? – въодушеви се Джо.

Близо минута всички бяха потънали в размисъл, после Мег обяви:

– Аз ще ѝ купя чифт хубави ръкавици – дойде ѝ наум, докато гледаше красивите си ръце.

– Как добре ще ѝ дойдат едни войнишки обувки – разпалено обяви Джо.

– Няколко красиво поръбени носни кърпички – сподели идеята си Бет.

– Аз ще ѝ взема шишенце с тоалетна вода. На нея ѝ харесва и няма да струва много, така ще ми останат пари за моите моливи – разсъди Ейми.

– Как ще ѝ поднесем подаръците? – попита Мег.

– Да ги поставим на масата, после ще я накараме да влезе в стаята и ще гледаме как ги отваря. Не помните ли как правехме на рождените си дни? – подсети ги Джо.

– Умирах от страх, когато идваше моят ред да седя на стола с корона на главата и да гледам как идват един по един и ми дават подаръците си. После ме целувахте. На мен подаръците и целувките ми харесваха, но това седене и как ме гледахте, докато разопаковам подаръците, беше ужасно – призна Бет, която препичаше хляба за чая и лицето си.

– Нека да оставим майка да си мисли, че ще си купим подаръци за нас, после ще я изненадаме. Утре следобед трябва да идем на пазар, Мег. Има куп работа около пиесата за коледната вечер – вирнала нос, Джо оживено кръстосваше стаята с ръце на гърба си.

– Това ще ми е последното участие в пиеса. Вече съм прекалено голяма и не ставам за такива забавления – заяви Мег, която във всяко отношение си беше още дете.

– Няма да е за последно, знам си, щом ще имаш възможност да вървиш, облечена в бяла рокля с пусната коса и скъпоценности от златиста хартия. От нас четирите ти си най-добрата актриса и без теб всичко ще приключи – рече Джо. – Довечера трябва да порепетираме. Ейми, я ела тук и изиграй пак сцената с припадъка. Припадаш като глътнала бастун.

– Ами като никога никой не съм виждала да припада и не мога да направя така, че да ми причернее, да поси-

нея и да се просна на пода като теб! Ако мога да се спусна на пода лекичко, ще го направя. Иначе ще се отпусна изискано на някой стол. Все ми е едно, ако ще Хюго да ми изскочи с пистолет – защити се Ейми, която никаква я нямаше като актриса. Възложили ѝ бяха ролята, понеже беше дребничка и злодеят в пиесата трябваше да я отнесе нанякъде, докато тя крещи.

– Направи така, виж, събираш ръце, тръгваш с клаушкане и викаш с всички сили „Родриго! Спаси ме! Спаси ме“ – и Джо така се развика, че наистина кръвта им се смрази.

Ейми направи досущ същото, само дето изпъна напред ръце като тояги, раздруса се като навита на пружина и изквича като убодена на карфици. Не пролича да я мъчат ни страх, ни други терзания. Джо простена отчаяна, Мег се заля от смях, а Бет прегори хляба, вдадена да съпреживява интересната сцена.

– Няма смисъл! Дойде ли време да припадаш, припадай както ти дойде. Зрителите обаче ако ревнат от смях, аз вина няма да имам. Хайде, Мег.

По-нататък репетицията продължи без произшествия. Дон Педро дръпна в защита на света реч от две страници без нито една пауза. В котела къкреха жабите, а над него вещицата Хейгар изкаканиза страховито заклинение със смайващи последствия. Родриго мъжествено строши на две веригите си, а Хюго програчи нечовешки „Ха! Ха!“, докато се гърчеше в агония, отровен от арсеник и изтормозен от угризения.

– Това е най-доброто представление, което сме правили – заяви Мег, докато мъртвият злодей се надигаше, потривайки лакти.

– Не мога да проумея как така ги пишеш и играеш тия великолепни пиеси и роли, Джо. Ама ти си истински Шекспир! – възхити се Бет, дълбоко убедена, че сестрите ѝ са родени гении във всяка област.

– Не съвсем – прояви скромност Джо. – Убедена съм, че „Вещерското проклятие, оперна трагедия“ се получи доста добре, но на мен ми се иска да можех да поставя „Макбет“. Да имахме трап, в който да пропадне убитият Банко³, правех го! Мечтата ми е да изиграя убиеца. „Какво е туй? Кинжал? И с дръжка към ръката ми? Ела!“⁴ – с театрална приповдигнатост рече Джо. Въртеше очи и стискаше невидим кинжал, както беше видяла да прави някакъв прочут актьор.

– Това не е кинжал, Джо, а вилицата за препичане на хляб, на която е нанизана обувката на майка вместо хляб. Бет направо се прехласна по сцената! – извика Мег и всеобщият им бурен смях сложи край на репетицията.

– Радвам се да ви заваря толкова весели, момичета мои – чу се бодър глас от вратата и актриси и публика се обърнаха, за да посрещнат високата дама, от която се излъчваше майчинска обич, а погледът ѝ питаше: „С какво да помогна?“

³ „Макбет“ е трагедия, написана между 1602 – 1608 г. от Уилям Шекспир. Воден от собствената си амбиция и подтикван от съпругата си, военачалникът Макбет убива законния крал на Шотландия и сам се възкачва на престола. Макбет убива и своя приятел Банко, защото според предсказанието на трите вещици неговите деца ще управляват Шотландия. След като Макбет става крал, страната е обхваната от хаоса и злото, самият Макбет и съпругата му – лейди Макбет, са измъчвани от кошмари и видения, които им напомнят за стореното от тях зло. Вината съсипва Макбет. На финала синът на убития крал се завръща, възкачва се на трона и справедливостта тържествува, а редът е възстановен. – Бел. прев.

⁴ Шекспир, „Макбет“, II действие, II сцена, прев. Валери Петров, 1974. – Бел. прев.

Не носеше елегантни дрехи, но благородството ѝ не оставаше скрито, всъщност за момичетата сивата наметка и старомодното боне обличаха най-прекрасната жена на света.

– Е, мили мои, как мина денят ви? Толкова работа имахме по приготвянето на пратките, за да тръгнат утре, че не успях да се прибера да хапна. Някой да ме е търсил, Бет? Как е настинката, Мег? Джо, изглеждаш уморена до смърт. Ела да ме целунеш, миличка.

Докато задаваше изпълнените си с майчинска загриженост въпроси, госпожа Марч свали мокрите си дрехи, obu топлите си пантофи, настани се в креслото и придърпа Ейми в скута си. Пригответи се за най-щастливия час от своя ден. Момичетата се завъртяха около нея, всяко по свой начин се мъчеше да ѝ създаде удобство. Мег подреди масата за чай. Джо донесе дърва, нагласи столовете и изпускате, преобръщаше и тропаше с всичко, до което се докоснеше. Бет сновеше напред-назад между салона и кухнята, тиха и работлива, а Ейми даваше разпореждания на всички, настанила се в прегръдката на майка си.

Щом се събраха около масата, госпожа Марч, по чието лице се четеше особено задоволство, обяви:

– След вечеря имам изненада за вас.

Щастлива усмивка премина по лицата на момичетата и ги огря като слънчев лъч. Бет плесна с ръце, забравила, че държи бисквита. Джо развя салфетката си и извика:

– Писмо! Писмо! Три пъти ура за татко!

– Именно, имаме прекрасно, дълго писмо. Баща ви е добре. Казва, че според него ще изкара студеното време по-леко, отколкото се опасявахме. Изпраща ни

най-добрите си пожелания за Коледа и се е обърнал към всяка от вас, момичета – госпожа Марч потупа джоба си, сякаш в него лежеше скрито съкровище.

– Хайде по-бързо да приключваме с вечерята! Не се помайвай, за да си вириш малкото пръстче и да се хилиш безмозъчно над чинията си, Ейми – скастри я Джо и в бързината да научи повече за писмото едва не се задави с чая си, а филията ѝ падна от ръката с намастената страна върху килима.

Бет не хапна и залък след новината. Промъкна се в тъмното си кътче и се размечта за предстоящата радост, докато чакаше другите да се нахранят.

– Мисля, че татко постъпи чудесно, като замина като свещеник, след като не можеше да бъде обикновен войник заради възрастта си – с обич каза Мег.

– Да можех и аз да замина като барабанчик или като... как се наричаха онези жени, които се грижат за продоволствието? Или пък като милосърдна сестра, за да съм близо до него и да му помагам – простена Джо.

– Да спиш в палатка, да се храниш с какви ли не неприятни на вкус ястия и да пиеш от метална чашка сигурно е неприятно – въздъхна Ейми.

– Кога ще си дойде, мамо? – гласът на Бет потрепери леко, докато задаваше въпроса.

– Ако здравето му позволява, ще минат много месеци дотогава, скъпа. Баща ви ще изпълнява дълга си всеотдайно, докато му е възможно, и няма да поиска да го върнат и минута по-рано. Ела сега да чуеш какво пише в писмото.

Всички се скупчиха близо до огъня. Майка им седна на големия стол. Бет се сви в краката ѝ. Мег и Ейми кацнаха на подлакътниците на стола, а Джо застана зад гърба на майка си и се приведе над стола, така никой не

можеше да види какво ѝ е, ако писмото я развълнува. В онези дни писмата, които да не са трогателни, бяха малко, а най-трогателни бяха писмата, които бащите изпращаха до семействата си. В това писмо не се говореше много за трудностите, които баща им преживяваше, нито за опасностите, пред които се изправяше, нито за тъгата по дома, която изпитваше. Напротив, писмото беше ведро и изпълнено с надежда, с живи описания на лагерния живот и новини от войната и едва накрая личеше как сърцето на онзи, който го беше написал, прелива от бащинска обич и копнеж по неговите малки момичета у дома.

„Предай им колко много ги обичам и ги целуни. Кажим им, че всеки ден мисля за тях, че се моля за тях всяка вечер и винаги най-голяма утеха намирам в обичта им. Една година за мен е твърде дълго време, в което да не ги виждам, но им напомни, че докато чакаме годината да измине, можем да направим така, че да не пропилим тези трудни дни. Знам, че ще запомнят всичко, което им кажа, че ще се отнасят с обич към теб, ще изпълняват прилежно задълженията си, ще се изправят смело пред врагове в тях самите и така достойно ще преодоляват себе си, че когато се прибере у дома при тях, ще почувствам още по-голяма гордост и обич към моите малки жени.“ Когато стигнаха до тази част, вече всички плачеха. Джо не се засрами от голямата сълза, паднала от носа ѝ. Ейми изобщо не забеляза, че е разрошила къдриците си, докато криеше лице в рамото на майка си и хлипаше:

– Аз съм голяма егоистка! Но ще се опитам да стана по-добра, за да не се разочарова татко наистина.

– Всички ще се постараям – обеща Мег. – Аз твърде много мисля за външността си и мразя да работя, но повече няма да правя така.

– Аз ще се постарая да бъда такава, каквато той ме нарича – „малка жена“, и няма да бъда груба, невъздържана и ще изпълнявам дълга си тук, вместо да искам да бъда другаде – даде дума Джо и си помисли, че да преодолява себе си у дома е далеч по-трудно, отколкото да се изправи пред един-двама бунтовници на Юг.

Бет не каза нищо, но избърса сълзите си със синия войнишки чорап и заплете усърдно. Не искаше да губи време, затова се зае с най-належащите си задължения. Решимост изпълни тихата ѝ душица и си обеща, когато след година дойде щастливият момент да посрещнат татко вкъщи, тя да се е превърнала точно в момичето, което той искаше да бъде.

Госпожа Марч наруши мълчанието, последвало думите на Джо, и с бодър глас ги попита:

– Помните ли как като малки си играехте на пилигрими⁵ като в „Пътят на пилигрима“⁶? С каква радост само ме карахте да привържа вързопчета на гърбовете ви като бремене, да ви дам шапки и тояжки, свитъци и да ви оставя да странствате из къщата от избата, където се намираше вашият Град на разрухата, чак до тавана, където пазехте всичките си любими вещи, които успяхте да съберете, за да създадете своя Небесен град.

⁵ Пилигримите са хора, които отиват на поклонение в светите места; поклонници. – Бел. прев.

⁶ „Пътят на пилигрима“ е роман-алегория от Джон Бъниан (1628 – 1688) за странстванията на Християнина, който, праметнал през рамо своето бремене от грехове, поема на път от Града на разрухата. След много опасности и изкушения Християнина стига до Небесния град. Някъде по време на странстването товарът на пилигрима пада от гърба му и е погълнат от гробница, в която изчезва завинаги. На български език книгата е издадена под заглавието „Пътешественикът“. – Бел. прев.

– Колко весело беше, особено когато минавахме покрай лъвовете, борехме се с Абадон⁷ и прекосяхме долината на хобгоблините⁸ – спомни си Джо.

– На мен ми харесваше онази част, в която товарите падаха и се спускахме по стълбите – призна Мег.

– Аз пък си спомням само, че се плаших от мазето и тъмния вход и ми харесваше, когато вече пиехме мляко с кейк на тавана. Ако не бях твърде голяма за подобни игри, пак бих си играла така – призна Ейми, която на дванайсет явно вече беше твърде зряла за детски забавления.

– Никога не сме прекалено големи за подобни игри, скъпа, и ние постоянно играем тази същата игра по един или друг начин. Нашите товари са тук, нашият път е пред нас, а стремежът към доброто и копнежът за щастие ни превеждат през много беди и грешки до покоя в истинския Небесен град. Сега, мои малки пилигрими, ви предлагам да започнете отново, вече не като игра, ами наистина и да видите докъде може да стигнете, преди баща ви да се прибере у дома.

– Наистина ли, майко? Ами къде са вързопчетата ни? – попита госпожица Ейми, която възприемаше всичко твърде буквално.

– Всяка от вас преди малко каза какво бреме носи, само Бет не го сподели. Мисля, че тя няма никакво – каза майка им.

– Напротив, имам. Моето бреме са омразата, която имам към чиниите и парцалите за прах, завистта ми към

⁷ Абадон е демон от древната юдейска митология, преминал и в християнската, поглъща безследно гробовете. Известен е още и като Ангел на бездната и се отъждествява с ада. – Бел. прев.

⁸ Духове на огнището от англосаксонския фолклор, които представяват малки космати човечета. – Бел. прев.

момичетата, които имат хубаво пиано, и страхът ми от хората.

Бремето на Бет беше толкова забавно, че на всички им стана смешно, но никой не се засмя, иначе много щяха да я засегнат.

– Хайде да го направим – Мег предложи замислено. – Това е още един начин, по който да се стараем да бъдем добри. Историята може да ни помогне, защото ние наистина искаме да сме добри, но ни е трудно. Забравяме да се стараем и не даваме най-доброто от себе си.

– Тази вечер се намираме в Тресавището на отчаянието. Майка е дошла и също като Помощта в книгата ни помага да излезем от него. Трябва да получим свитъците с напътствия като Християнина. По този въпрос какво ще правим? – попита Джо, щастлива от нотката романтика, скрита и в тази, както и във всяка друга история за герои, която прави поносими досадните всекидневни задължения.

– Сутринта на Коледа погледнете под възглавниците си и ще откриете своите напътствия – отговори госпожа Марч.

Момичетата унесено обсъждаха новия си план, докато възрастната им прислужница Хана разчистваше масата, после извадиха четирите кошници за ръкоделие и иглите полетяха. Момичетата правеха покривки за легло за леля Марч. Шиенето им беше страшно досадно, но тази вечер никой не роптаеше срещу него. На Джо ѝ беше хрумнало да разделят дългите шевове на четири части и нарекоха четвъртинките Европа, Азия, Африка и Америка и работата потръгна чудесно, особено докато обсъждаха различните страни и шиеха бодове отгоре им.

В девет приключиха работата, искаха да попеят преди лягане, както обичаха да правят. От раздрънканото им пиано само Бет успяваше да изтръгне музика. Докосваше нежно и с усет пожълтелите клавиши и им осигуряваше приятен акомпанимент към простичките песни, които изпълняваха. Мег имаше нежен глас. Двете с майка им бяха водещите гласове в малкия хор. Ейми цвъртеше като щурче. Джо се вмъкваше в ариите свое-нравно тук и там по своя очарователно непокорен начин, никога не уцелваше подходящия момент и винаги с програване или с треперлива извивка успешно разваляше и най-умислената мелодия. Пееха преди сън още от времето, когато се учеха да говорят и по бебешки заваляха: „Вети, вети, здице...“⁹ вместо „Свети, свети, звездице“, и пеенето се беше превърнало в семейна традиция, защото майка им имаше вродена дарба. Първото, което чуваха сутрин, беше гласът ѝ да се носи из къщата като песен на чучулига, последното, което чуваха вечер, също беше този глас и момичетата никога нямаше да станат твърде големи за тази любима приспивна песен.

⁹ Английска приспивна песен от Джейн Тейлър. За пръв път песента е публикувана през 1806 г. – Бел. прев.